

Народна банка на Република Македонија
Дирекција за истражување

Месечна информација

03/2008

април, 2008 година

С О Д Р Ж И Н А

1. ЦЕНИ	3
2. ПАЗАР НА ТРУД, ПРОДУКТИВНОСТ И ПЛАТИ	6
3. ЕКОНОМСКА АКТИВНОСТ	9
4. БИЛАНС НА ПЛАЌАЊА	12
5. МОНЕТАРНИ АГРЕГАТИ	14
6. КРЕДИТИ НА БАНКИТЕ	16
7. МОНЕТАРНИ ДВИЖЕЊА, КАМАТНИ СТАПКИ И ДЕВИЗЕН КУРС	17
ПРИЛОГ ТАБЕЛИ	20

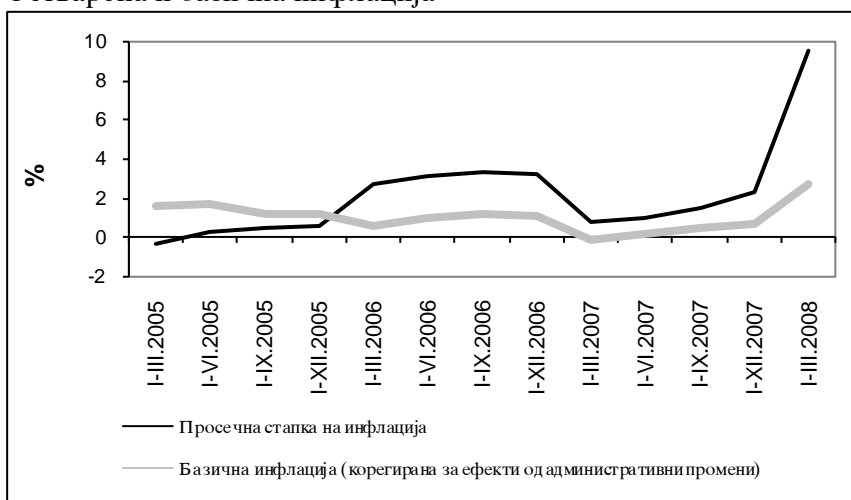
* Месечната информација содржи анализи врз основа на расположливите податоци заклучно со 18.04.2008 година.

1. ЦЕНИ

Општото ценовно ниво во македонската економија бележи натамошен тренд на пораст и во март 2008 година забележа месечно зголемување за 0,8%. Најголем придонес за порастот (околу 2/3) имаат повисоките цени на храната (од кои најмногу кај свежото овошје и растителните масти) и горивата (во согласност со порастот на цените на нафтата на светските берзи). Позначајно неутрализирање на ценовниот раст извршија пониските цени на лековите. Годишната стапка на инфлација во март 2008 година достигна 10,2% и забележа интензивирање за 0,6 процентни поен во однос на годишната стапка во февруари 2008 година. И натаму најголем дел, односно 77% од остварената стапка на инфлација се должи на повисоките цени на храната, при ниска споредбена основа во првата половина на 2007 година. Просечната стапка на инфлација во првиот квартал на 2008 година достигна 9,5%.

Доколку се исклучи влијанието на исхраната и енергијата, годишната инфлација во март 2008 година изнесува 2,7% и бележи забавување во однос на регистрираните 3,2% во февруари, што претставува охрабрувачки сигнал за натамошниот тек на базичната инфлација.

Графикон 1
Остварена и базична инфлација

*Во 2006 година, базичната инфлација е коригирана за ефектот од порастот на цената на тутунот.
Извор: НБРМ и ДЗС.

Согласно со најновите проекции, коишто се засноваат врз конзервативен пристап, во вториот квартал на 2008 година се очекува годишната стапка на раст на цените да се задржи на нивото од првиот квартал. Сепак, како главни ризици во однос на инфлацијата остануваат неизвесноста од натамошното движење на цените на енергентите на светските берзи и нивното влијание врз домашните цени, имајќи предвид дека најновите податоци упатуваат на продолжување на трендот на пораст и во април.

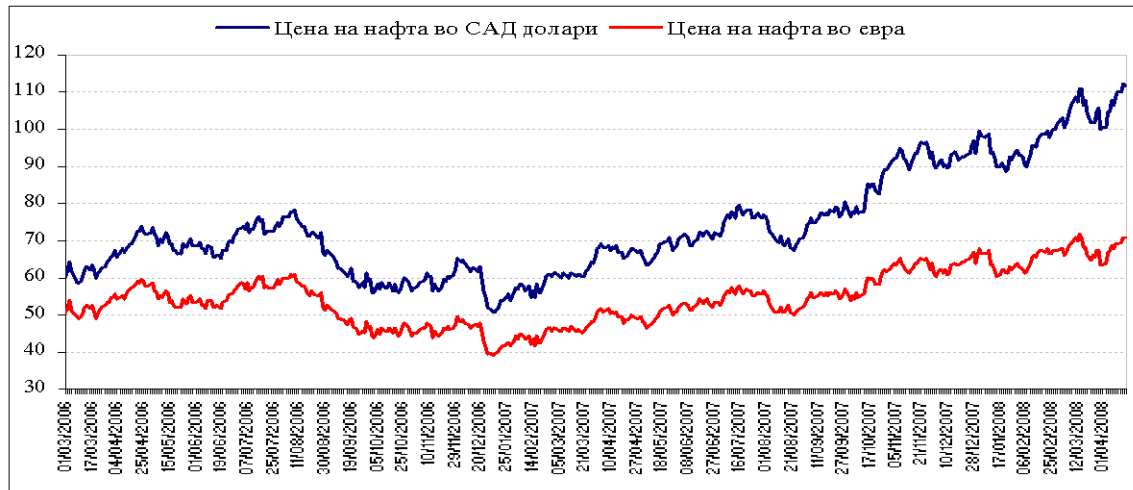
Трендот на пораст кај **цената на суровата нафта** на светските берзи продолжи и во март 2008 година, со месечен пораст од 9,1% (годишен пораст од 67%). Следствено, се зголемија и домашните цени на нафтените деривати, придонесувајќи

со 0,8 процентни поени за годишната стапка на инфлација. Засилувањето започнато од средината на март, кога цената надмина 100 САД-долари за барел, продолжи и во првите две недели од април (01.04.-11.04.2008 година). Со тоа, просечната цена од типот „брент“, во овој двонеделен период, изнесуваше 104,8 САД-долари за барел¹, или за 0,5% повеќе во однос на претходните две недели. Порастот на цената на суровата нафта главно произлегува од падот на вредноста на американскиот долар на рекордно ниска вредност во однос на еврото, на намалувањето на резервите на енергентите во САД, како и на цврстиот став на ОПЕК за непроменетост на дневните производни квоти².

Во согласност со образложените движења на цените на нафтата за двонеделниот период, како и поради порастот на цените на нафтените деривати на светскиот пазар, на последниот состанок на Регулаторната комисија за енергетика, на 14.04.2008 година, се донесе одлука за зголемување на домашните цени на нафтените деривати (на рафинериските цени, за 1,36% и на малопродажните цени, за 0,8%). Трендот на пораст на цената на суровата нафта продолжи и во последната недела, при што на 15. април беше забележана рекордна цена од 112,39 САД-долари за барел.

Графикон 2

Движење на цената на нафтата „брент“

Извор: Управа за информации за енергетиката - Агенција за статистика при Министерството за енергетика на САД (The Energy Information Administration (EIA) - statistical agency of the U.S. Department of Energy).

Засилувањето на годишната стапка на инфлација во еврозоната продолжи и во март 2008 година, достигнувајќи 3,6%, што е највисоко ниво од воведувањето на заедничката европска валута (во февруари 2008 година, инфлацијата изнесуваше 3,3%). Ваквото движење е резултат на значајниот годишен пораст на цените на храната (за 6,2%) и на горивата за транспорт и за греење (за 14,5% и 36,1%, соодветно), предизвикан од глобалниот тренд на пораст на цените на овие добра, како и на пониската споредбена основа. Исто така, инфлаторно делуваа и поскапите

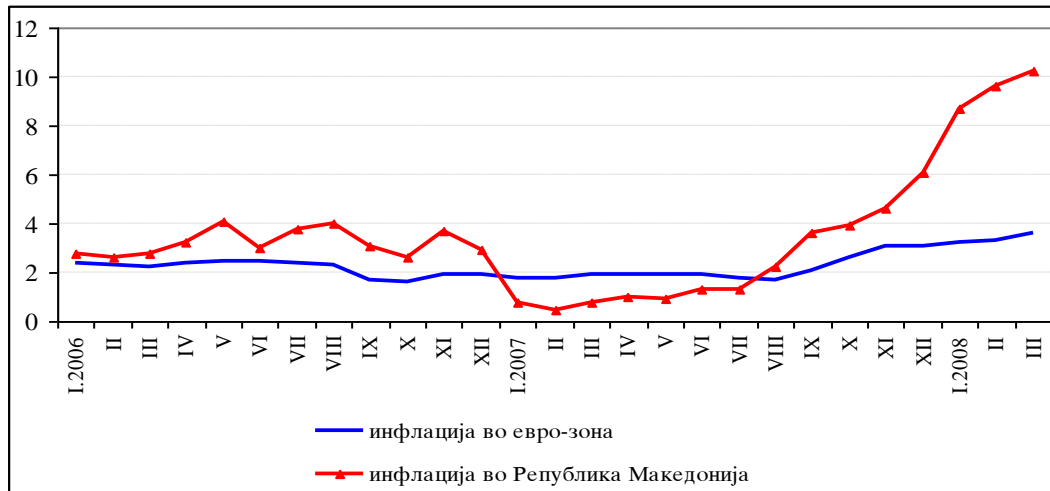
¹ „ВТИ - Вест Тексас интермедијејт“ (WTI – West Texas Intermediate)WTI – West Texas Intermediate, во глобални рамки се користи како репер за цената на нафтата и во изминатите две недели изнесуваше во просек 106,2 САД-долари за барел (пораст на цената за 1,3% во однос на претходните две недели).

² Асошијетед прес, АФХ, Ројтерс, Блумберг, АФП (Associated Press, AFX, Reuters, Bloomberg, AFP).

услуги во рестораните. Од друга страна, минимални дефлаторни влијанија беа забележани кај телекомуникациските услуги, трошоците за одржување автомобили и кај намалените цени на облеката. Во првиот квартал на годината, просечната стапка на инфлација достигна највисоко ниво досега од 3,4%.

Графикон 3

Движење на стапката на инфлација во еврозоната (хармонизиран индекс на потрошувачки цени) и во Република Македонија (годишни стапки, во%)

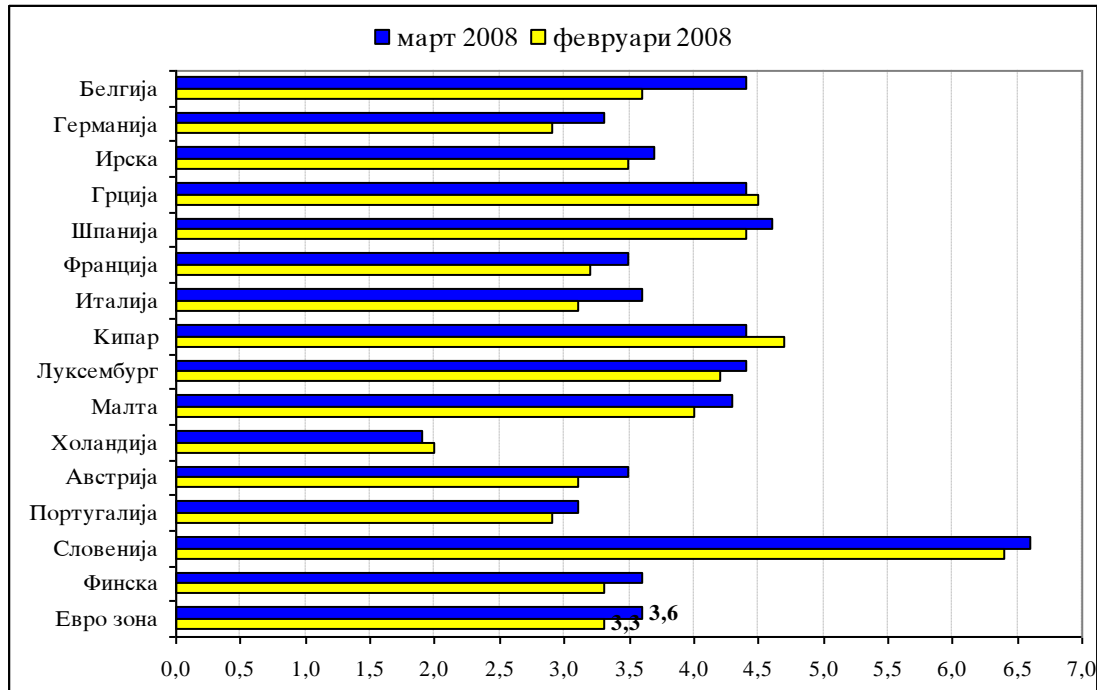

Извор: ЕУРОСТАТ и ДЗС.

Анализирано по земји од еврозоната, највисоки стапки на инфлација и натаму бележат Словенија и Шпанија, додека најмал пораст на цените е забележан во Холандија. Во март 2008 година, најголемо засилување на годишната инфлација е забележано во Белгија, Италија, Германија и Австрија, во однос на остварената инфлација во февруари 2008 година.

Графикон 4

Стапка на инфлација во земјите на еврозоната во март 2008 година
(годишни стапки, во%)

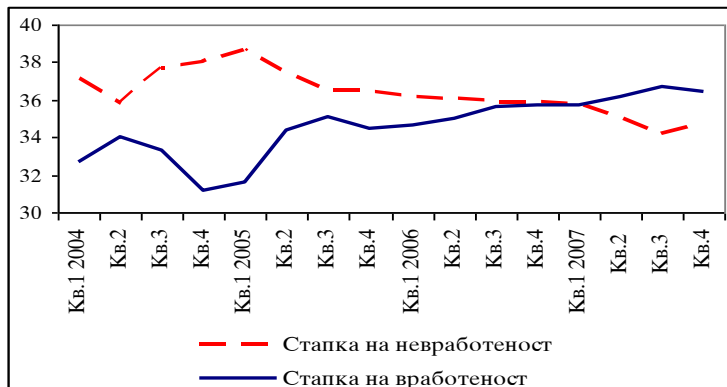

Извор: ЕУРОСТАТ.

2. ПАЗАР НА ТРУД, ПРОДУКТИВНОСТ И ПЛАТИ

Поволните движења на пазарот на труд присутни во текот на годината, продолжија и во последниот квартал на 2007 година, иако со забавена динамика во однос на претходниот квартал. Годишниот пораст на бројот на вработени лица во четвртиот квартал (2,6%) го надмина порастот на вкупната работна сила (0,7%), додека трендот на намалување на бројот на невработени лица, започнат од второто тримесечје на годината, продолжи и во последниот квартал. Следствено, стапката на вработеност се зголеми за 0,7 процентни поени, на годишна основа (36,4%), додека стапката на невработеност е пониска за 1,2 процентни поени (34,7%).

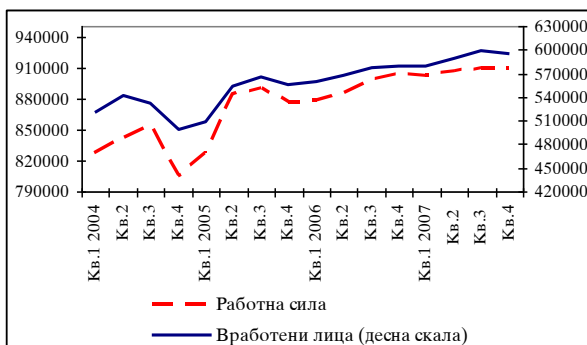
Графикон 5
Стапка на вработеност и невработеност
(во %)

Извор: APC, Државен завод за статистика на Република Македонија.

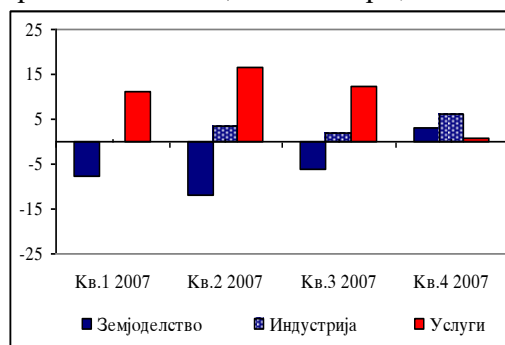
Зголемување на бројот на вработени лица е забележано во сите три сектори на економијата. Подетално, најинтензивно зголемување на вработеноста е забележано во рударството (22,5%, како резултат на рестартирањето на два рударски капацитети) и во комуникациите (15,8%). Нови вработувања се забележани и во земјоделството (3,1%), преработувачката индустрија (5,2%), во дејноста „снабдување со електрична енергија, гас и вода“ (7,1%), градежништвото (2,9%) и во најголем дел од услужните дејности.

Графикон 6
Број на вработени лица и вкупна работна сила

Извор: APC, Државен завод за статистика на Република Македонија.

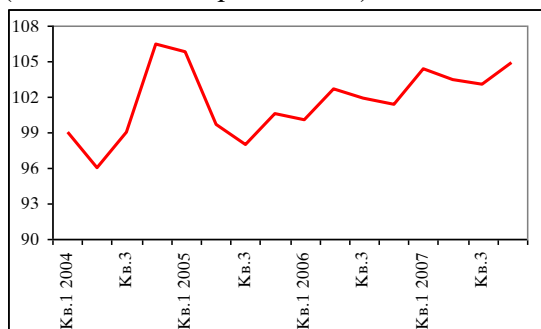
Графикон 7
Годишни стапки на раст на вработените лица по сектори, во %

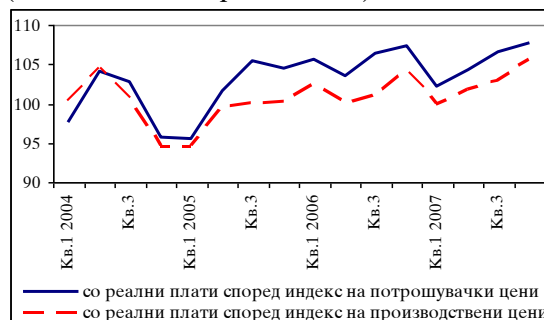
Поголемиот пораст на бруто домашниот производ, во однос на порастот на вработеноста, доведе до зголемена продуктивност на трудот во последниот квартал на годината, и тоа за 3,4%, во однос на истиот квартал од претходната година, односно за 1,8% во однос на претходниот квартал. Во услови на поголем пораст на платите во последниот квартал, и покрај зголемената продуктивност, трошоците по единица труд забележаа мал пораст. Имено, трошоците по единица труд на годишна основа се повисоки за 0,4% (доколку како дефлатор за пресметка на реалните плати се користи индексот на потрошувачки цени), односно се повисоки за 1,4% (со примена на индексот на производствени цени како дефлатор). Одовде,

зголемувањето на платите, коешто во четвртиот квартал беше најинтензивно, покажува првични знаци на потенцијален инфлаторен фактор.

Графикон 8
Продуктивност
(индекси, база просек 2004)

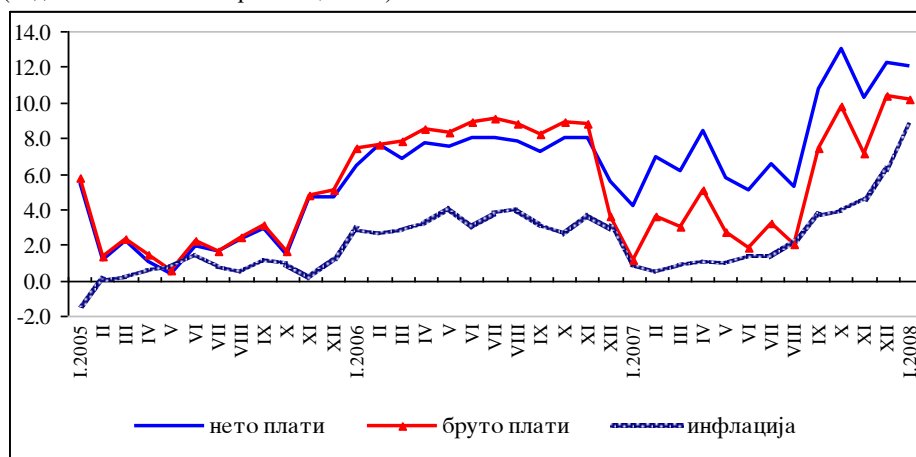
Графикон 9
Трошоци по единица труд
(индекси, база просек 2004)

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија, пресметки и анализи на НБРМ.

Во јануари 2008 година, просечните исплатени нето-плати и бруто-плати³ се речиси непроменети во однос на претходниот месец, додека, на реална основа, бележат пад од 1,5% и 1,9%, соодветно, заради засилувањето на инфлацијата од почетокот на годината. Годишниот пораст на платите продолжи и во јануари, со стапки од 12% и 10,2% за нето и бруто-платите, соодветно (заради пониската споредбена основа), што претставува реален пораст од 3,1%, односно 1,4%, соодветно, при годишна стапка на инфлација од 8,7%. Помалиот пораст на бруто-платите го одразува намаленото даночно оптоварување (од јануари 2008 година, стапката на персонален данок на доход се намали од 12% на 10%).

Графикон 10
Исплатени плати и стапка на инфлација
(годишни стапки на промена, во %)

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

³ Извор: Државен завод за статистика. Вкупните исплатени бруто-плати опфаќаат: исплатени нето-плати во извештајниот месец, платен персонален данок и платени придонеси (за пензиско и инвалидско осигурување, за здравствено осигурување, за вработување, за професионално заболување и за водостопанство).

Набљудувано по сектори, и натаму сите економски сектори (со исклучок на рибарството) бележат годишен пораст на исплатените плати. Најмногу се зголемени платите во јавниот сектор, и тоа во јавната управа и одбрана (13,2%), образованието (12%) и во здравството (17,4%). Исто така, двоцифрен пораст на номиналните нето-плати е остварен и во преработувачка индустрија, земјоделството и во градежништвото.

Графикон 11
Исплатена нето-плата во јануари, по сектори
(годишна промена, во %)

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

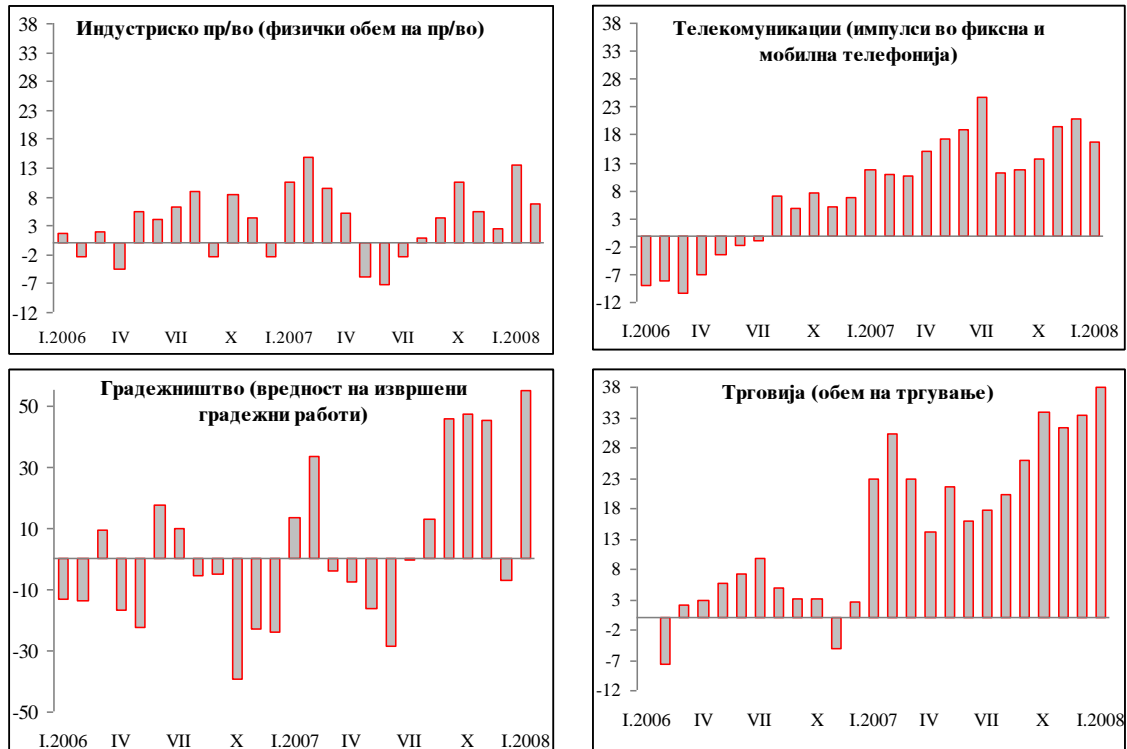
3. ЕКОНОМСКА АКТИВНОСТ

Трендот на интензивен пораст на економската активност продолжува и во јануари 2008. Така, *на месечна основа*⁴, трговијата бележи пораст од 9,2%, а извршените градежни работи од 56,8%, додека незначаен пад од 0,2% е забележан единствено кај телекомуникациите. Набљудувано на *годишна* основа, порастот кај трговијата (38%) и кај сообраќајот во телекомуникациите (16,6%) укажува на задржување на тенденциите на раст во овие дејности, присутни во текот на целата 2007 година. Градежништвото, коешто во последните пет месеци доживува своевидна преродба, во јануари, бележи раст на извршените градежни работи од 54,8%.

⁴ Споредбите на месечна основа се однесуваат на податоците прилагодени за сезонските влијанија.

Графикон 12

Годишни стапки на раст во одделни сектори од економијата
(во%)

Извор: ДЗС.

Индустриското производство во февруари, по високиот раст во јануари, на месечна основа, бележи намалување на обемот од 2,4%. Промената, на годишна основа, е сепак позитивна и изнесува 7%. Притоа, пораст од 6,2% е забележан кај рударството, најмногу заради зголемената екстракција на руди на метали (рестартирање на два рударски капацитета на крајот од 2007 година), при мал пад од 1,4% кај енергетскиот сектор. Двигатели на високиот пораст од 8,4% кај преработувачката индустрија, повторно, се индустријата за основни метали и металопреработувачката индустрија, а значајно влијание во февруари имаа и машинската индустрија и индустријата за електрични апарати, како и тутунската индустрија и рециклажата. По високите стапки на раст последните неколку месеци, прехранбената индустрија, во февруари, оствари релативно мал пораст од 2,5%. Кај индустриите коишто бележат пад, најзначаен е падот кај индустријата за облека, којашто веќе осумнаесет месеци по ред бележи негативни стапки на раст, а значаен е падот и кај нафтената индустрија, при повисока споредбена основа од претходната година. Поволната слика за преработувачкиот сектор е надополнета со согледувањето дека четринаесет преработувачки дејности (две третини од обемот на производство) имаат зголемување на производството, а само шест намалување.

Графикон 13
Индекс на индустриското производство
(месечни нивоа, 2005=100)

Извор: ДЗС и пресметки на НБРМ.

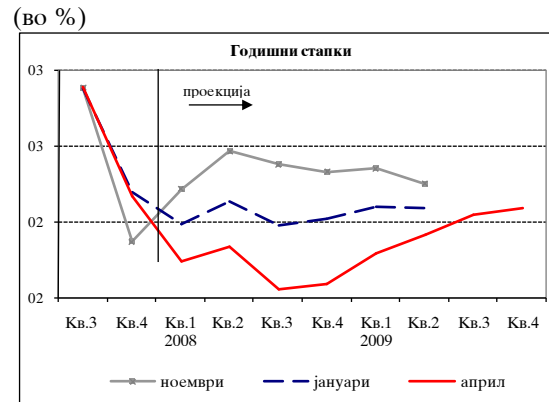
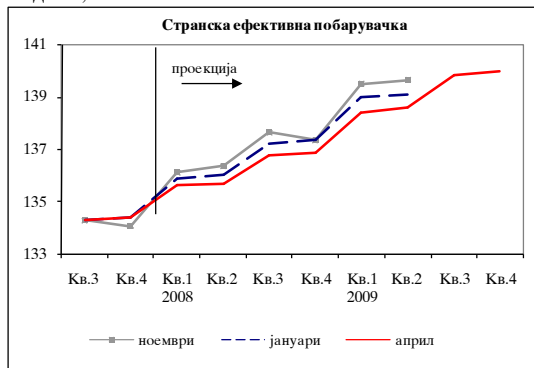
Кумулативно за првите два месеца, порастот на индустриското производство изнесува 10% и засега ја надминува проектираната стапка за првиот квартал (7,6%), но треба да се има предвид ефектот на временско поместување на откупот на тутунот и неговата преработка во текот на кварталот (пониска споредбена основа во првите два месеци од минатата година). Во прилог на поволните движења е и годишното зголемување на увозот на машини и опрема за околу 50% во првите два месеца на 2008 година. Имајќи ги предвид прикажаните движења кај индустријата и кај останатите економски сектори, очекувањата за првиот квартал на 2008 година се во прилог на остварување на проектираната стапка на раст на БДП (околу 4%).

Во вториот квартал на 2008 година се очекува натамошно засилување на економскиот раст (проектирана е реална стапка на раст на БДП од околу 5%). Како ограничувачки фактор во однос на растот на домашната економија, треба да се имаат предвид ревизиите надолу на глобалниот светски раст, што подразбира намалена надворешна побарувачка за домашни производи, што може да има сериозни последици врз растот на малите и отворени економии. Имено, во април 2008 година, проекцијата за странската побарувачка⁵ повторно бележи ревизија во надолна насока, по втор пат во последните пет месеци (по ревизијата од декември

⁵ Странската ефективна побарувачка е пресметана како збир од пондерирани индекси на бруто домашниот производ на најзначајните трговски партнери на Република Македонија. Пондерите се пресметани врз основа на учеството на овие земји во македонскиот извоз во 2006 година. Податоците за бруто домашниот производ за земјите-трговски партнери на Македонија до 2007 година се од базата на податоци на ЕУРОСТАТ (New Cronos database), со исклучок на податоците за четвртиот квартал за Белгија и Италија, кои се според проекциите на публикацијата „Консензус форкест“ (Consensus Forecast), април 2008. Во пресметката на индексот се вклучени Германија, Грција, Италија, Холандија, Белгија и Шпанија.

2007 година). За споредба, проекциите од ноември 2007 година за порастот на странската ефективна побарувачка беа 2,5% во 2008 година, а според проекциите од април се 1,9%. Глобалното забавување на растот, заедно со неизвесноста во соседството, остануваат главни ризици за евентуално забавување на домашната економска активност.

Графикон 14
Странска ефективна побарувачка*
индекс, 1995=100

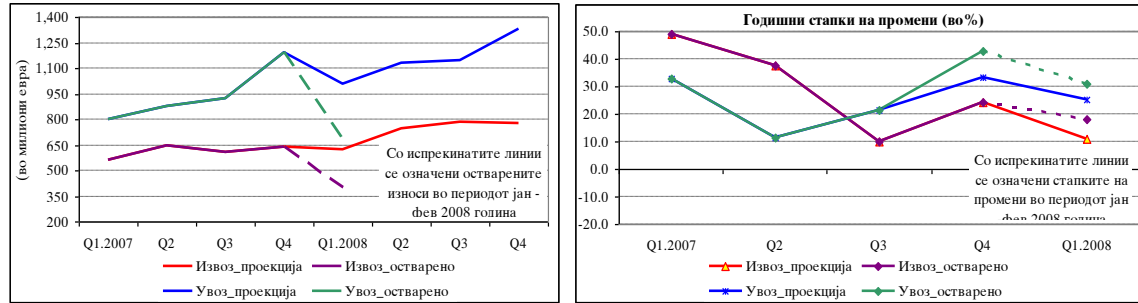
*Проекции на „Консензус форкест“.

4. БИЛАНС НА ПЛАЌАЊА

Во јануари 2008 година во тековната сметка на билансот на плаќања е забележан дефицит од 34,8 милиони евра, кој главно произлегува од трговскиот дефицит. До крајот на првиот квартал на тековната сметка се очекува да се оствари негативно салдо од 123 милиони евра, коешто се очекува да произлезе од дефицитот во трговскиот биланс, додека останатите компоненти на тековната сметка се очекува да забележат суфицит.

Во февруари 2008 година е забележан пораст на извозот (за 22,2% на годишна основа), којшто произлезе од зголемениот извоз на железо и челик и нивни производи, руди и нафтени деривати, додека зголемениот увоз (за 42% на годишна основа) беше условен од повисокиот увоз на нафта и електрична енергија, како и на возила и на железо и челик и нивни производи. Ваквите движења во надворешната размена доведоа до понатамошно значително продлабочување на трговскиот дефицит за 82,9% во споредба со февруари 2007 година и намалување на стапката на покриеност на увоз со извоз за 9,4 процентни поени.

Графикон 15
Извоз и увоз на стоки (остварено и проектирано)

Извор: НБРМ.

На кумулативна основа, во првите два месеца од 2008 година, трговскиот дефицит достигна 281,7 милиони евра и во однос на истиот период од претходната година е зголемен за 54,7%, во услови на поинтензивен пораст на увозот од извозот (30,8% и 17,9%, соодветно). Имено, зголемениот увоз на минерални горива, во услови на пораст на светските цени на нафтата и потреба од увоз на електрична енергија заради недоволно домашно производство при пораст на цените на овој енергент, услови оваа категорија да придонесе со 45,3% од порастот на увозот. Покрај тоа, е забележан значаен пораст на увозот на возила (за 70,2%) и на електрични машини (за 73,5%) и опрема (за 26,4%). Од друга страна, главен фактор за пораст на извозот и натаму останува извозот на железо и челик и нивни производи и руди (придонес од 22,7% и 22,5%, соодветно), согласно со зголемената производствена и извозна активност, како и извозот на нафтени деривати како одраз на движењата на страната на увозот. Движењата во надворешната трговија се во линија на проекцијата за првиот квартал на 2008 година (на страната на извозот и увозот, досега, се реализирани околу 64% и 67% од проектираните износи, соодветно). Сепак, понатамошниот пораст на нафтата на светските берзи може да придонесе за влошување на условите на размена и повисок трговски дефицит од очекуваниот, што од друга страна може да биде неутрализирано од порастот на цените на никелот и производите од челик.

Табела 1
Цени на метали

	2006	2007	јан-март 2007	април-јуни 2007	јули-септ 2007	окт-дек 2007	јануари 2008	февруари 2008	март 2008
<i>САД долари за унци</i>									
Злато	604,3	696,7	650,3	667,4	681,1	788,0	889,6	922,3	968,4
<i>САД долари за унци</i>									
Сребро	1156,9	1.341,3	1.332,5	1335,8	1273,2	1423,5	1605,9	1766,6	1921,6
<i>САД долари за метрички џон*</i>									
Ладовалани челични лимови	596,9	649,4	625,5	652,8	651,5	668,0	675,0	675,0	675,0
Топловалани челични лимови	498,2	554,2	520,5	553,5	558,8	584,0	590,0	590,0	590,0
<i>САД долар за метрички џон</i>									
Никел	24.254,4	37.229,8	41.440,1	48.054,8	30.205,2	29.219,2	27.689,5	27.955,5	31.225,3

* Цени од берзата во Белгија.

Извор: Светска банка.

Во март 2008 година, цените на металите на светските берзи продолжија да растат, во услови на зголемена инфлација на глобално ниво, пораст на светските цени на нафтата, како и на рекордните намалувања на доларот во однос на еврото (коишто ги отсликуваат проблемите во економијата на САД). Така, благородните метали, златото и среброто, остварија пораст на месечна основа од 5% и 8,8%, соодветно. Месечно зголемување има и кај цените на основните метали, при што во

март 2008 година, цената на никелот оствари пораст од 11,7% во однос на претходниот месец.

Во првиот месец од годината, приватните трансфери бележат намалување од 8,3%, на годишна основа. Ваквите движења, во услови на стабилни движења кај дознаките и останатите трансфери, се должат на нето-ефективата (годишен пад од 14,2%). Притоа, со последните расположливи податоци за првите три месеци на 2008 година, нето-откупот на менувачкиот пазар бележи годишно намалување од 33,1% (што е вклучено во проекцијата). Од останатите компоненти на тековната сметка, во јануари 2008 година, кај подбилансот на услуги се јавува натфрлање на проекцијата за првиот квартал за 4 милиони евра, главно како резултат на приливите од инвестициски работи и патувања. Кај категоријата „доход“, остварувањето во првиот месец (11,1 милион евра) е во рамките на проекцијата, според која, заклучно со 31.03.2008 година, е проектирано да се оствари суфицит од 31 милион евра.

Во јануари 2008 година, во капиталната и финансиска сметка на билансот на плаќања, остварените нето-приливи од 25 милиони евра, главно произлегуваат од нето-приливите од странските директни инвестиции (36 милиони евра) и задолжувањето во странство (14 милиони евра). Во првиот месец од годината, портфолио-инвестициите остварија мали нето-одливи, што соодветствува со последните расположливи податоци (јануари-март) од Македонската берза, каде што учеството на тргувањето на нерезидентите е поголемо на страната на продажбата од купувањето хартии од вредност (38,7% и 35,1%, соодветно).

Во вториот квартал на 2008 година, на тековната сметка на билансот на плаќања се очекува остварување дефицит од 155 милиони евра, којшто произлегува главно од високиот дефицит во трговскиот биланс и билансот на доход, во услови на годишно намалување на приливите од приватните трансфери, коишто се основен извор на финансирање на трговскиот дефицит. Проектираното негативно трговско салдо се должи, во најголем дел, на зголемениот увоз на инвестициски и интермедијарни производи и на зголемениот увоз на енергија (пораст на светските цени на нафтата и електричната енергија). Кај менувачкото работење, што претставува доминантна компонента на приватните трансфери, на годишна основа се предвидува намалување за 22%, коешто е помало во однос на оствареното намалување во првиот квартал. Кај подбилансот на доход е проектиран дефицит, во најголема мерка поради исплатата на дивидендата кон странските инвеститори на едно поголемо домашно претпријатие, додека кај категоријата „услуги“ се предвидува остварување на суфицит. Во вториот квартал на 2008 година, на капиталната и финансиската сметка на билансот на плаќања се очекува остварување на нето-приливи, главно врз основа на задолжување во странство и странски директни инвестиции.

5. МОНЕТАРНИ АГРЕГАТИ

Во март 2008 година, **примарните пари**⁶ забележаа пораст од 16,6% на годишна основа, при регистриран пораст кај двете компоненти. Така, готовите пари

⁶ Ја вклучува задолжителната резерва на девизни депозити. Без оваа компонента, годишниот раст на примарните пари во март 2008 година изнесува 12,8%.

во оптек, на годишна основа, се повисоки за 4,7%, додека годишниот раст на вкупните ликвидни средства на банките⁷ изнесува 29%. На месечна основа, примарните пари се пониски за 3,9%, во услови на намалена побарувачка на готови пари и пониско ниво на вкупни ликвидни средства на банките (за 3% и 4,7%, соодветно). Од аспект на тековите на креирање и повлекување ликвидност, во март 2008 година, девизните трансакции на НБРМ немаа ликвидносен ефект, односно НБРМ не оствари трансакции со банките-поддржувачи. Сепак, нето девизната актива на НБРМ, на месечна основа, забележа намалување, како комбиниран ефект од намалувањето на девизните депозити на државата и остварените негативни меѓувалутни промени⁸. Во рамки на нето домашната актива, повлекување на ликвидност се изврши преку повисоката нето-позиција на државата кај НБРМ, додека монетарните инструменти, на нето-основа, доведоа до емисија на ликвидност во банкарскиот систем. Во однос на проекцијата за крајот на првиот квартал⁹, примарните пари се пониски за 6,6%, што се должи на пониската нето девизна актива на НБРМ, како и повисоката нето-позиција на државата кај НБРМ од проектираната, со што и остварувањата кај монетарните инструменти се во спротивна насока од очекуваната (наместо очекуваното повлекување, е остварена нето-емисија на ликвидни средства).

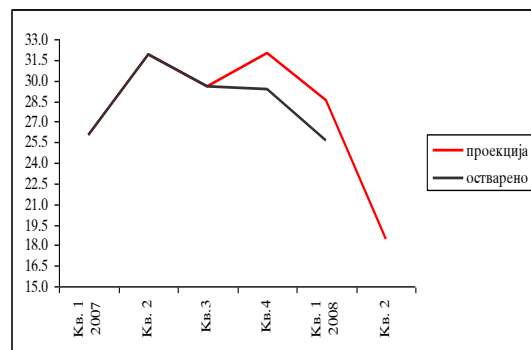
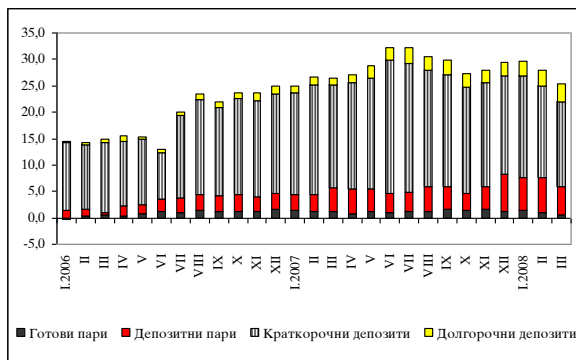
Во март 2008 година, **вкупните депозити** на приватниот сектор кај банките, на месечна основа, се зголемија за 553 милиони денари, или за 0,4%. Позитивната месечна промена на вкупните депозити, во целост, се должи на зголеменото девизно штедење (за 707 милиони денари, или за 1% на месечна основа), додека кај денарските депозити е забележан мал месечен пад од 0,2%. Во вакви услови, во март 2008 година, најшироката парична маса М4 е повисока за 25,3%, во однос на истиот месец од претходната година, што претставува негативно отстапување во однос на проекцијата за првиот квартал¹⁰ (проектирана годишна стапка на раст од 28,6%).

Графикон 16

Парична маса М4

- придонес во годишниот пораст
(во процентни поени)

- годишен пораст
(во %)

Извор: Народна банка на Република Македонија.

⁷ Ја содржи готовината во благајната и средствата на сметките на банките кај НБРМ.

⁸ Се однесува на курсните разлики и цената на златото.

⁹ Првична проекција.

¹⁰ Првична проекција.

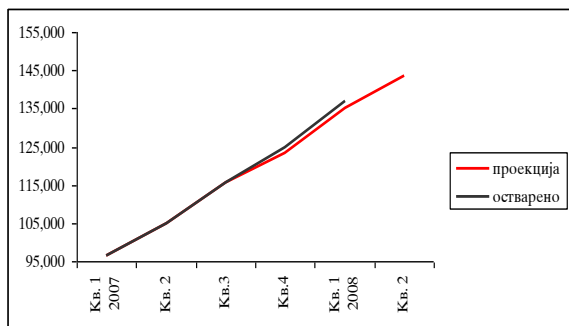
Очекувањата за вториот квартал на 2008 година укажуваат на забавување на динамиката на монетарниот раст. Така, во јуни 2008 година, годишната стапка на раст на најшироката парична маса М4 се очекува да изнесува 18,4%, што главно се должи на инкорпорираниите претпоставки за исплата на дивидендата на едно поголемо претпријатие кон државата и репатријација на заостанатата дивиденда кон странскиот инвеститор.

6. КРЕДИТИ НА БАНКИТЕ

Во март 2008 година, **вкупните кредити** на банките кај приватниот сектор остварија месечен пораст од 4.530 милиони денари, или за 3,4%. Анализирани од аспект на рочната структура, месечниот пораст на вкупните пласмани на банките главно произлегува од повисокото ниво на долгорочни кредити (67,2%), додека од аспект на валутата, доминантен придонес имаат пласманите во денари, вклучително и денарските кредити со девизна клаузула (95,7%). Набљудувано по сектори, банките го зголемија кредитирањето и на населението и на претпријатијата, при што позначаен придонес во месечниот пораст на вкупните пласмани имаа кредитите одобрени на корпоративниот сектор (57,7%). Ваквите движења придонесоа за дополнително забрзување на годишната стапка на кредитен раст, којашто во март 2008 година достигна 42,2% и е над проекцијата за првиот квартал¹¹ за 2,1 процентен поен. Годишната стапка на пораст на кредитите на населението во март достигна 58,9%, а на претпријатијата 33%.

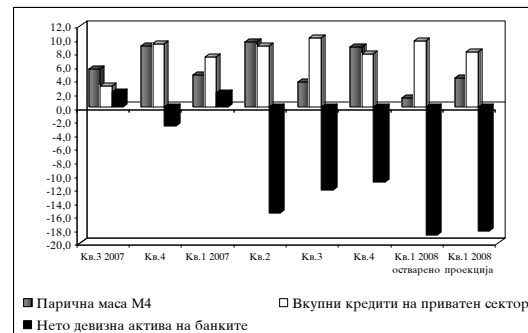
Графикон 17

Кредити на приватниот сектор
(во милиони денари)

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Извори на финансирање
(квартални промени, во%)

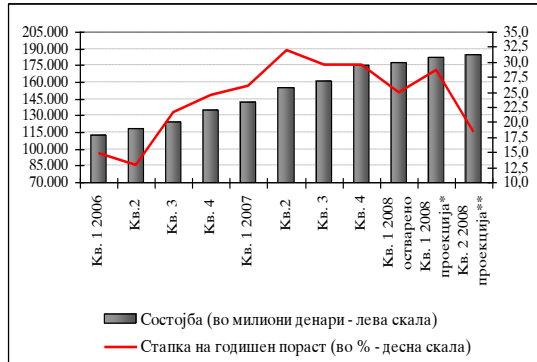

Во март 2008 година, нето девизната актива на банките се намали, на месечна основа, за 2.640 милиони денари, или за 17,4%, главно како резултат на намалувањето на девизните средства на банките (за 2.010 милиони денари, или за 5,6%), при регистриран пораст на девизните обврски на банките за 630 милиони денари, или за 3,1%.

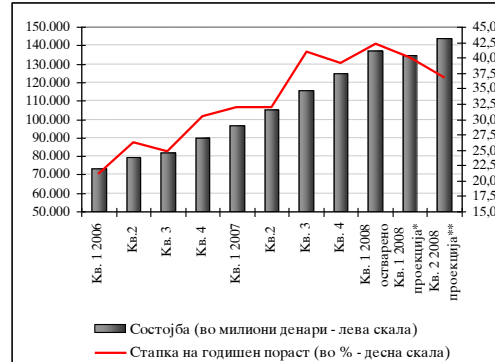
¹¹ Првична проекција.

Графикон 18
Парична маса М4

Кредити на приватниот сектор

* Првична проекција.
** Ревидирана проекција.

Во текот на првите три месеци на 2008 година е забележано натамошно засилување на кредитната активност на банките. Имено, зголемувањето на притисокот од конкуренцијата, како и поактивното користење на дополнителните извори на финансирање од страна на банките овозможува одржување на високи стапки на раст на кредитирањето на приватниот сектор. За **вториот квартал на 2008 година** е проектирано забавување на стапката на кредитен раст, согласно со очекувањата за побавен раст на паричната маса. Воедно, зголемувањето на референтната каматна стапка на НБРМ, се очекува да придонесе за заострување на условите на кредитирање во следниот период, што може да предизвика намалување на побарувачката на кредити од страна на приватниот сектор. Така, во јуни 2008 година, годишната стапка на раст на кредитите на банките кај приватниот сектор се очекува да изнесува 36,8%.

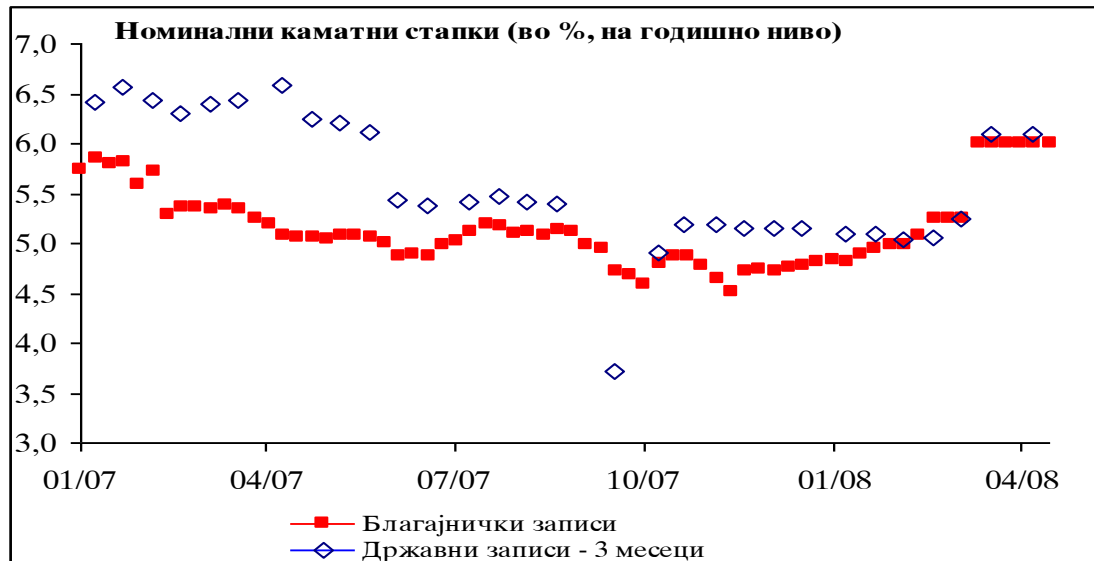
7. МОНЕТАРНИ ДВИЖЕЊА, КАМАТНИ СТАПКИ И ДЕВИЗЕН КУРС

Почнувајќи од 06.03.2008 година, НБРМ, на аукциите на благајнички записи, применува тендер со износи и фиксна каматна стапка од 6%. Во периодот од примената на оваа каматна стапка, на аукциите на благајнички записи е остварено нето-повлекување на ликвидност во вкупен износ од 132 милиони денари.

На 18.03.2008 година, Министерството за финансии премина од тендер со каматни стапки кон одржување на **аукциите на државни записи** на принципот „тендер со износи (ограничен)“, при што каматната стапка на три, шест и дванаесетмесечните државни записи беше фиксирана на 6,1%, 6,3% и 6,5%, соодветно. Од воведувањето на новиот тендер, заклучно со 08.04.2008 година, беа одржани вкупно четири аукции на државни хартии од вредност¹², на кои беше забележана, просечно, пониска побарувачка од понудениот износ. Просечната **меѓубанкарска каматна стапка** во билатералните тргувања на банките, во периодот 01-16.04.2008 година, во просек, изнесуваше 3,5% за позајмувањата на еден ден, што претставува пораст во однос на просекот во март (3,1%).

¹² Две аукции на тримесечни записи и по една на шест и дванаесетмесечни записи.

Графикон 19
Каматни стапки
(во %)

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Во февруари 2007 година, просечната пондерирана **каматна стапка на денарските кредити** за сите рокови и сектори изнесуваше 9,7% и, во однос на претходниот месец, е пониска за 0,1 п.п., додека просечната пондерирана **каматна стапка на денарските депозити на банките** за сите рокови и сектори се зголеми за 0,1 п.п. и изнесуваше 5,5%. Во февруари 2007 година, просечната пондерирана каматна стапка на девизните кредити за сите рокови, сектори и валути изнесуваше 8,1% (8,2% во претходниот месец), додека просечната пондерирана каматна стапка на девизните депозити за сите рокови, сектори и валути се зголеми за 0,1 п.п. и изнесуваше 2,2%.

На 11.04.2008 година, **брuto девизните резерви** изнесуваа 1.509,2 милиони евра и во однос на крајот на претходната година забележаа намалување од 22,2 милиони евра. Намалувањето на брuto девизните резерви е остварено во услови на намалување на девизните депозити на државата и реализирана нето-продажба на девизи на девизниот пазар, од страна на НБРМ.

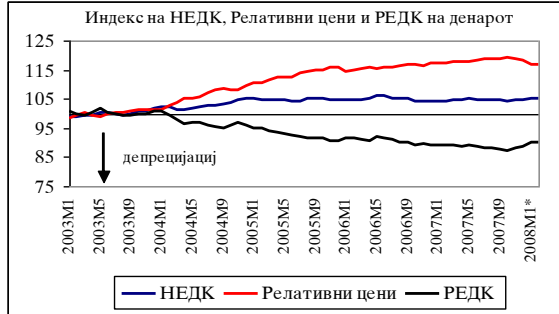
Во февруари 2008 година, индексот на **реалниот ефективен девизен курс на денарот** дефлациониран со индексот на трошоци на живот забележа позабавена динамика на апрецијација, во однос на претходниот месец (0,2% во февруари, наспроти 1,5% во јануари), што се должи на приближувањето на домашните кон странските цени, додека вредноста на НЕДК депрецира. Сепак, на годишна и кумулативна основа, апрецијацијата на РЕДК на денарот се засили и изнесуваше 1,3% и 1,1%, соодветно, што се должи на понатамошната апрецијација на НЕДК и поинтензивен пораст на домашните од странските цени. Од друга страна, РЕДК дефлациониран со индексот на цени на производителите на индустриски производи покажува зголемена конкурентност на македонската економија на странските пазари, односно месечна депрецијација од 1,3%, што во најголем дел, е резултат на порастот на странските цени при истовремен мал месечен пад на домашните цени. Воедно, на годишна и на кумулативна основа, сè уште посилниот пораст на

странските во однос на домашните цени услови да се одржи трендот на депрецијација на РЕДК за 4,3% и 4%, соодветно.

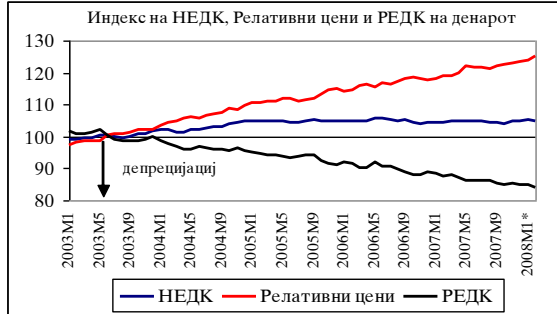
Графикон 20

Индекс на НЕДК, релативни цени и РЕДК на денарот

дефлатор: индекс на трошоците на живот

дефлатор: индекс на цените на производ. на инд. п-ди

Извор: НБРМ, ИФС за март 2008 година и ДЗС на Република Македонија.

За оние земји за кои нема расположливи податоци од ИФС, податоците се земени од интернет-страниците на соодветните централни банки, заводи за статистика и од ЕУРОСТАТ.

ПРИЛОГ ТАБЕЛИ

Табела 1

Инфлација, март 2008 година

	III.2008	III.2008	I-III.2008	Придонеси кон промената		
	II.2008	III.2007	I-III.2008	месечни	годишни	кумулативни
	во %			(во процентни поени)		
Трошоци на животои	0,8	10,2	9,5	0,8	10,2	9,5
Исхрана	1,4	20,6	19,0	0,54	7,88	7,27
Производи од жито	0,8	26,0	27,1	0,06	1,93	2,01
Свеж и преработен зеленчук	0,0	37,7	33,5	0,00	2,12	1,88
Свежо и преработено овошје	10,8	29,8	21,1	0,33	0,90	0,64
Свежо и преработено месо	0,2	6,9	6,7	0,02	0,53	0,51
Свежа и преработена риба	-0,1	4,6	4,6	0,00	0,04	0,04
Свежо и преработено млеко	1,0	20,6	19,2	0,06	1,19	1,11
Свежи јајца	-1,2	8,4	9,8	-0,01	0,10	0,12
Маснотии	3,5	49,9	44,2	0,07	1,05	0,93
Тутун и пијалаци	0,7	5,3	4,1	0,04	0,28	0,22
Облека и обувки	-0,1	1,4	1,6	-0,01	0,11	0,12
Домување	0,2	3,3	3,6	0,03	0,50	0,55
Стан (станарина, вода, услуги)	0,3	4,4	8,4	0,08	0,43	0,39
Огрев и осветление	0,3	3,7	2,7	0,12	0,26	0,19
Греење и услуги	0,8	10,9	4,6	0,02	0,33	0,14
Електрична енергија и осветлување	0,0	0,0	1,6	0,00	0,00	0,09
Хигиена и здравје	-0,6	0,9	1,5	-0,05	0,07	0,12
Култура и разонода	0,6	0,3	-0,3	0,03	0,02	-0,02
Сообраќајни средства и услуги	1,1	5,2	4,4	0,16	0,74	0,63
Сообраќајни и птт услуги	-0,2	-5,5	-5,7	0,04	-0,34	-0,36
Течни горива и масла	3,9	20,5	18,4	0,15	0,78	0,70
Ресторани и хотели	0,5	12,6	11,8	0,03	0,64	0,60
Останати услуги неспомнати на друго место	0,2	17,7	16,6	0,00	0,06	0,05

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Табела 2

Базична инфлација, продуктивност и плати

(годишни промени, %)	2006	2007	2007				2008	Последни месеци		
			Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4		Кв.1	јан.08	фев.08
Инфлација CPI	3,2	2,3	0,7	1,1	2,4	4,9	9,5	8,7	9,6	10,2
Базична инфлација (без храна и енергија)	1,1	0,7	0,2	0,8	1,1	1,2	2,9	2,6	3,2	2,7
Регулирани цени	5,7	3,3	4,2	3,0	2,0	4,1	7,6	5,7	8,0	9,0
Цени на производители на индустриски п-ди	4,5	1,6	1,0	1,2	1,6	4,1	10,5	9,5	10,2	11,7
Продуктивност	0,3	-	4,3	0,8	1,2	3,4	-	-	-	-
Номинална нето-плата	7,3	7,9	5,7	6,4	7,5	11,8	-	12,0	-	-
Реална нето-плата	4,0	5,5	5,0	5,3	5,0	6,6	-	3,1	-	-

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија и НБРМ.

Табела 3

Индустриско производство и останати дејности од економијата

(годишни промени, %)	2006	2007	2007				Последни месеци		
			Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	дек.07	јан.08	фев.08
Бруто домашен производ	4	5,1	6,8	4,3	4,2	5,2	-	-	-
Индустриско производство	2,5	3,7	11,6	-2,8	1,1	6,2	2,6	13,6	6,9
Градежништво	-12,3	7,6	9,4	-18,6	18,0	23,3	-6,8	54,8	-
Трговија	2,5	24,2	25,1	17,2	21,2	32,8	33,3	38,0	-
Телекомуникации	-1,0	15,6	11,1	17,1	15,9	18,1	20,9	14,8	-

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Табела 4
Селектирани гранки од индустријата

	2006	2007	2007				февруари 2008	
			Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	промена, %	приносес (п.п.)
<i>(годишни промени, %)</i>								
Производство на прехранбени производи и пијалаци	0,1	7,7	12,0	0,6	9,5	9,6	2,5	0,3
Производство на тутунски производи	5,5	-0,8	19,0	-14,4	-16,8	41,1	22,6	0,7
Производство на предмети за облека	-3,7	-14,5	-4,6	-19,8	-17,9	-14,2	-11,8	-1,3
Производство на деривати на нафта	12,3	-2,4	20,6	-11,1	1,3	-16,8	-10,2	-0,7
Производство на други неметални минерали	14,0	3,8	51,5	4,2	-2,6	-15,9	-2,7	-0,2
Производство на основни метали	11,8	34,3	57,4	35,2	25,3	26,7	16,7	2,2
Производство на метални производи во металопреработувачката фаза, освен машини и уреди	5,7	45,6	6,0	5,4	51,7	112,0	38,0	1,4
Производство на електрични машини и апарати	3,7	-24,4	-45,1	-37,4	-12,3	1,0	37,1	1,0
Рециклажа	12,8	-35,6	20,7	-57,5	-88,5	-4,2	112,8	0,6
Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и топла вода	-0,6	-9,5	-9,1	-20,8	-8,7	-1,1	-1,6	-0,2

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Табела 5
Биланс на плаќања^{1,3}
(во милиони евра)

	2007												2007	2008
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII		
I. Тековна сметка	-4,4	6,0	39,4	-0,2	45,9	5,3	-21,1	67,7	-38,2	-37,2	-99,6	-134,5	-170,9	-34,8
СТОКИ, нето	-81,1	-74,5	-55,5	-83,6	-56,1	-68,0	-125,1	-64,5	-108,8	-136,1	-152,5	-167,2	-1.172,8	-115,2
Извоз, Г.о.б	160,5	175,7	222,5	200,5	212,0	229,3	196,4	214,4	194,3	215,5	208,1	212,4	2.441,5	181,7
Увоз, Г.о.б /2	-241,6	-250,2	-277,9	-284,1	-268,1	-297,3	-321,5	-278,9	-303,1	-351,6	-360,6	-379,5	-3.614,3	-296,9
УСЛУГИ, нето	-2,0	1,0	-0,1	1,3	-0,6	0,4	5,5	7,6	10,3	9,9	-0,6	-6,9	25,5	8,9
ДОХОД, нето	10,2	8,6	10,9	-7,3	13,2	-15,0	-21,0	11,7	-28,4	5,0	-17,0	-4,2	-33,4	11,1
од кој: камата, нето	-0,2	-1,7	-0,1	-1,5	0,1	-3,8	0,0	1,1	-3,6	-2,2	-0,2	-5,9	-17,9	0,3
ТЕКОВНИ ТРАНСФЕРИ, нето	68,5	70,9	84,0	89,4	89,4	87,9	119,5	112,9	88,7	84,1	70,5	43,8	1.009,8	60,4
Официјални	3,2	1,5	3,9	5,4	5,9	5,8	5,2	2,2	3,3	3,1	8,1	-23,6	23,9	0,5
Приватни	65,3	69,5	80,1	84,0	83,5	82,2	114,3	110,7	85,5	81,0	62,3	67,4	985,8	59,9
II. Капитална и финансиска сметка	3,4	-8,9	-37,5	2,8	-41,1	-8,6	30,3	-59,8	38,3	38,6	102,1	134,5	194,3	38,8
КАПИТАЛНА СМЕТКА, нето	-1,2	0,1	-0,2	0,6	0,3	0,6	4,3	-0,2	-0,3	-0,1	-0,8	-1,6	1,3	-0,3
Капитални трансфери, нето	-1,2	0,1	-0,2	0,6	0,3	0,6	1,1	-0,2	-0,3	0,0	-0,3	-1,6	-1,1	-0,3
Официјални	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Други	-1,2	0,1	-0,2	0,6	0,3	0,6	1,1	-0,2	-0,3	0,0	-0,3	-1,6	-1,1	-0,3
Стекнување/располагање со	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,1	0,0	0,0	-0,1	0,5	0,0	2,4	0,0
ФИНАНСИСКА СМЕТКА, нето	4,7	-9,0	-37,3	2,3	-41,4	-9,2	26,1	-59,6	38,6	38,7	102,9	136,1	192,9	39,1
Директни инвестиции, нето	3,8	7,8	8,4	44,5	21,0	-1,6	25,2	-5,6	20,8	34,9	55,6	25,3	240,1	36,0
Порfolio инвестиции, нето	12,2	-7,6	16,0	25,9	16,7	3,0	6,2	8,8	9,5	24,3	0,3	-4,4	110,8	-1,0
Други инвестиции, нето	-38,4	-21,7	-27,3	-21,9	-69,4	-55,4	25,2	-27,5	44,0	5,2	46,4	84,5	-56,3	-2,4
Трговски кредити, нето	-3,1	6,9	-37,5	5,0	-56,9	-13,2	45,3	-34,4	-9,3	18,9	20,0	24,5	-33,5	-4,7
Засми, нето	-42,3	-15,8	15,9	-23,0	-14,8	-87,0	7,0	6,4	-0,8	22,2	11,8	12,7	-107,7	-1,2
Валутни и депозити, нето	5,9	-14,3	-8,3	-10,7	-0,6	31,4	-29,0	-2,7	44,5	-40,0	11,9	17,9	5,9	-4,0
од кои: монетарна власт, нето	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,3	0,2	0,0	-0,2	7,4
комерцијални банки, нето	3,7	-8,2	0,7	-1,6	4,9	37,9	-22,1	-1,6	50,6	-34,2	19,8	18,6	68,4	-9,4
останати сектори, нето	2,2	-6,1	-9,0	-9,1	-5,4	-6,4	-6,9	-1,1	-6,0	-5,6	-8,2	-0,7	-62,3	-1,9
Други, нето	1,2	1,4	2,6	6,7	2,8	13,3	1,9	3,2	9,5	4,1	2,7	29,5	78,9	7,5
Бруто официјални резерви, (- = зголемување) /4	27,1	12,6	-34,4	-46,3	-9,8	44,8	-30,5	-35,3	-35,6	-25,7	0,6	30,7	-101,8	6,5
III. Грешки и пропусти	1,0	2,9	-1,9	-2,6	-4,8	3,3	-9,2	-7,9	-0,1	-1,5	-2,5	0,0	-23,4	-4,0

1/ Претходни податоци.

2/ Увозот е прикажан на ф.о.б. паритет согласно V издание на прирачникот за платен биланс од ММФ.

Пресметката на ц.д.ф. - ф.о.б. факторот како процент од увозот ц.д.ф. изнесува 4,14%

За 2006 и 2007 година направено е и временско прилагодување за увозот на електрична енергија.

3/ Промени во методологијата: Податоците за платниот биланс за 2007 год. вклучуваат проценки на вредностите на одредени елементи

во ставките директни инвестиции и доход - врз основа на податоците од новиот извор на податоци

(годишен прашалник за странски вложувања ДИ-22) расположиви заклучно со 2006 година

4/ Без монетарно злато и курсни разлики

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 6

Надворешнотрговска размена

	II.2008	I-II.2008	II.2008		II.2008		I-II.2008	
			I.2008	%	II.2007	%	I-II.2007	%
	износ	износ	износ	%	износ	%	износ	%
Вкупна размена	585,4	1.075,9	94,9	19,4	148,6	34,0	220,4	25,8
Извоз	215,0	397,1	32,8	18,0	39,0	22,2	60,4	17,9
Увоз	370,4	678,8	62,1	20,1	109,5	42,0	160,0	30,8
Салдо	-155,5	-281,7	-29,2	23,2	-70,5	82,9	-99,6	54,7

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Табела 7

Монетарни движења, март 2008 година

	31.12.2006	31.12.2007	31.03.2008	месечна промена (31.03.2008/ 29.02.2008)		годишна промена (31.03.2008/ 29.03.2007)
	остварено	остварено	остварено	во мил.ден	во %	во %
<i>во милиони денари</i>						
Парична маса М4	135.641	175.553	178.277	-741	-0,4	25,6
Готови пари во оптик	16.206	17.927	15.746	-491	-3,0	4,7
Денарски депозити ¹	58.997	89.077	90.102	-957	-1,1	40,8
Девизни депозити	60.438	68.549	72.429	707	1,0	15,0
Вкупни депозити	119.435	157.626	162.531	-250	-0,2	28,0
Примарни пари ²	31.264	37.586	34.223	-1.397	-3,9	16,6

¹ Вклучени се и депозитни пари, депозити на општините и установи на јавен сектор.

² Вклучува задолжителна резерва на девизни депозити.

	31.12.2006	31.12.2007	31.03.2008	месечна промена (31.03.2008/ 29.02.2008)		годишна промена (31.03.2008/ 31.03.2007)
	остварено	остварено	остварено	во мил.ден	во %	во %
<i>во милиони денари</i>						
Кредити на приватен сектор	89.782	124.875	137.050	4.530	3,4	42,2
Во денари	66.413	94.496	105.345	4.337	4,3	47,3
Во странска валута	23.369	30.379	31.705	193	0,6	27,7
Нето девизна актива на банките	22.926	15.459	12.550	-2.640	-17,4	-46,4

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 8

Монетарни агрегати

(во %)

во %	период во однос на претходен период					2006	годишна промена						
	2007				2008		2007				2008		
	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1		Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Јануари	Февруари	Март
М0	-6,1	8,5	2,2	15,5	-8,9	21,4	18,9	18,2	18,9	20,2	23,1	22,3	16,6
М1	-1,4	6,0	8,3	16,3	-6,9	17,1	22,5	18,0	22,6	31,7	32,0	31,3	24,4
М4	4,7	9,7	3,7	8,8	1,3	24,9	26,4	32,2	29,9	29,5	29,6	27,9	25,3
М4-денарски дел	5,1	14,1	5,9	12,2	-1,5	30,8	33,1	44,3	43,8	42,6	42,8	39,1	33,6

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 9

Депозити на приватниот сектор*
(во милиони денари)

		состојба		месечна промена		годишна промена	
		31.03.2008		износ	%	износ	%
Вкупни депозити на приватен сектор		134.709	553	0,4	27.490	25,6	
Денарски депозити	Население	36.511	-765	-2,1	11.188	44,2	
	Претпријатија	22.167	322	1,5	5.258	31,1	
	Вкупно	62.280	-154	-0,2	18.020	40,7	
Девизни депозити	Население	53.762	902	1,7	7.594	16,4	
	Претпријатија	18.454	138	0,8	1.882	11,4	
	Вкупно	72.429	707	1,0	9.470	15,0	
Вкупни депозити на население		90.273	137	0,2	18.782	26,3	
Вкупни депозити на претпријатија		40.621	460	1,1	7.140	21,3	

* денарските депозити се без депозитни пари.

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 10

Кредити на приватниот сектор
(во милиони денари)

		состојба		месечна промена		годишна промена	
		31.03.2008		износ	%	износ	%
Вкупни кредити на приватен сектор		137.050	4.530	3,4	40.688	42,2	
Денарски кредити	Население	50.686	1.765	3,6	18.829	59,1	
	Претпријатија	54.366	2.574	5,0	14.788	37,4	
	Вкупно	105.345	4.337	4,3	33.808	47,3	
Девизни кредити	Население	2.712	153	6,0	958	54,6	
	Претпријатија	28.974	38	0,1	5.909	25,6	
	Вкупно	31.705	193	0,6	6.880	27,7	
Вкупни кредити на население		53.398	1.918	3,7	19.787	58,9	
Вкупни кредити на претпријатија		83.340	2.612	3,2	20.697	33,0	

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 11

Кредити на населението

		2006				2007				2008		
		Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Јануари	Февруари	Март
Рочна структура на кредитното портфолио на населението (во %)	Краткорочни	25,0	24,8	24,4	25,1	26,8	27,7	29,2	29,2	29,8	29,9	29,9
	Долгорочни	75,0	75,2	75,6	74,9	73,2	72,3	70,8	70,8	70,2	70,1	70,1
Кредити на население според намена (годишни промени, во %)	Станбени кредити	37,1	33,5	35,4	40,1	43,4	45,7	48,2	47,7	47,8	48,4	48,4
	Рамковни кредити	63,9	68,1	84,9	103,7	125,2	136,9	131,4	112,3	93,1	96,1	89,6
	Кредити за други намени	32,6	26,8	26,0	31,0	33,9	38,8	45,5	48,7	51,0	53,5	53,2

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 12**Кредити на претпријатијата**

		2006				2007				2008		
		Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Јануари	Февруари	Март
Рочна структура на кредитното портфолио на претпријатијата (во %)	Краткорочни	54,4	53,8	51,0	48,6	47,1	46,0	46,2	43,9	44,5	45,3	44,9
	Долгорочни	45,6	46,2	49,0	51,4	52,9	54,0	53,8	56,1	55,5	54,7	55,1
Кредити на претпријатија (годишни промени, во %)	Краткорочни	0,8	13,0	11,1	11,9	8,9	5,9	20,4	17,2	20,3	25,0	27,0
	Долгорочни	36,1	34,0	30,8	41,1	45,7	44,6	45,8	41,6	40,9	38,0	38,4
	Денарски	3,4	14,3	14,2	21,3	22,6	20,2	32,9	29,9	30,2	33,6	37,4
	Девизни	42,0	38,5	31,0	32,4	31,4	30,2	32,6	29,4	32,2	28,8	25,6

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 13**Текови на креирање и повлекување ликвидност**

	31.12.2007	31.03.2008	16.04.2008	кумулативно 31.03.2008/ 31.12.2007	16.04.2008 / 31.03.2008
	состојби			текови	
<i>во милиони денари</i>					
Ликвидни средства на банките (сметки на банките кај НБРМ)	10.415	7.871	8.926	-2.544	1.055
Автономни фактори (вкупно):	84.009	74.381	77.078	-5.426	943
Готови пари во оптек	17.969	15.774	16.322	2.195	-548
Девизни трансакции на НБРМ	73.958	72.146	71.404	-1.812	-742
Денарски депозити на државата кај НБРМ	-9.842	-15.557	-12.995	-5.715	2.562
Готовина во благјана на банките	1.924	2.018	2.347	-94	-329
Монетарни инструменти:	-25.555	-23.462	-23.141	2.093	321
Аукции на благјанички записи	-20.995	-21.686	-21.365	-691	321
Државни хартии од вредност за монетарни цели	-4.560	-1.776	-1.776	2.784	0
Останато	-8.253	-7.464	-7.673	789	-209

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 14

Каматни стапки

	март 2008 година	месечна промена	годишна промена
	во %	во процентни поени	
Каматна стапка на аукциите на благајнички записи (28 дена)	5,9	0,7	0,6
Просечна пондерирана каматна стапка на пазарот на пари (МБКС)*	3,1	0,0	-0,9
Каматна стапка на државни записи со рок на достасување од три месеци	5,8	0,7	-0,6
	февруари 2008 година	месечна промена	годишна промена
	во %	во процентни поени	
Пондерирани активни каматни стапки на банките	9,7	-0,1	-0,9
Пондерирани пасивни каматни стапки на банките	5,5	0,1	0,8

* Се однесува на билатералните тргувања меѓу банките.

Извор: Народна банка на Република Македонија и Министерство за финансии.